

Συμβούλιο
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Βρυξέλλες, 9 Ιουνίου 2022
(OR. en)

10064/22

FIN 648

ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Για τη Γενική Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η κα Martine DEPREZ, Διευθύντρια
Ημερομηνία Παραλαβής:	8 Ιουνίου 2022
Αποδέκτης:	Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου
Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	COM(2022) 401 final
Θέμα:	Έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και το Ελεγκτικό Συνέδριο: Ετήσια έκθεση για τη διαχείριση και τις επιδόσεις του προϋπολογισμού της ΕΕ — Οικονομικό έτος 2021

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο - COM(2022) 401 final.

σνημμ.: COM(2022) 401 final

Στρασβούργο, 7.6.2022
COM(2022) 401 final

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

**ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ**

**Ετήσια έκθεση για τη διαχείριση και τις επιδόσεις του προϋπολογισμού της ΕΕ —
Οικονομικό έτος 2021**

Ετήσια έκθεση
για τη διαχείριση
και τις επιδόσεις
του
προϋπολογισμού
της ΕΕ
Τόμος Ι

Οικονομικό έτος
2021

#EUBUDGET

Ενοποιημένες δημοσιονομικές
εκθέσεις και εκθέσεις λογοδοσίας
για το 2021

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν φέρει ευθύνη για οποιαδήποτε συνέπεια προέρχεται από την περαιτέρω χρήση της παρούσας έκδοσης.

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2022

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2022

Η πολιτική για την περαιτέρω χρήση εγγράφων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής εφαρμόζεται δυνάμει της απόφασης 2011/833/ΕΕ της Επιτροπής, της 12ης Δεκεμβρίου 2011, για την περαιτέρω χρήση εγγράφων της Επιτροπής (ΕΕ L 330 της 14.12.2011, σ. 39). Με εξαίρεση τις περιπτώσεις όπου ορίζεται διαφορετικά, η περαιτέρω χρήση του παρόντος εγγράφου παραχωρείται βάσει της άδειας Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). Αυτό σημαίνει ότι επιτρέπεται η περαιτέρω χρήση, υπό τον όρο ότι αναφέρεται η πηγή και επισημαίνονται τυχόν αλλαγές.

Για κάθε χρήση ή αναπαραγωγή στοιχείων που δεν ανήκουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ενδέχεται να χρειάζεται να ζητήσετε άδεια απευθείας από τους κατόχους των σχετικών δικαιωμάτων.

Όλες οι φωτογραφίες © Ευρωπαϊκή Ένωση, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά.

Ετήσια έκθεση για τη διαχείριση και τις επιδόσεις του προϋπολογισμού της ΕΕ — Τόμος I — Οικονομικό έτος 2021

Έντυπη	ISBN 978-92-76-49919-0	ISSN 2599-7084	doi:10.2761/022851	KV-AQ-22-001-EN-C
PDF	ISBN 978-92-76-49892-6	ISSN 2599-7092	doi:10.2761/093153	KV-AQ-22-001-EN-N

Διατίθεται επίσης:

Ετήσια έκθεση για τη διαχείριση και τις επιδόσεις του προϋπολογισμού της ΕΕ — Τόμος II — Παραρτήματα — Οικονομικό έτος 2021

Έντυπη	ISBN 978-92-76-51013-0	ISSN 2599-7084	doi:10.2761/733952	KV-AQ-22-002-EN-C
PDF	ISBN 978-92-76-51012-3	ISSN 2599-7092	doi:10.2761/285345	KV-AQ-22-002-EN-N

Ετήσια έκθεση για τη διαχείριση και τις επιδόσεις του προϋπολογισμού της ΕΕ — Τόμος III — Τεχνικά παραρτήματα — Οικονομικό έτος 2021

Έντυπη	ISBN 978-92-76-51105-2	ISSN 2599-7084	doi:10.2761/762638	KV-AQ-22-003-EN-C
PDF	ISBN 978-92-76-51104-5	ISSN 2599-7092	doi:10.2761/064137	KV-AQ-22-003-EN-N

Η Ετήσια έκθεση για τη διαχείριση και τις επιδόσεις του προϋπολογισμού της ΕΕ — Οικονομικό έτος 2021, σε συνδυασμό με τα παραρτήματά της, συμβάλλει καθοριστικά στην ετήσια διαδικασία απαλλαγής ⁽¹⁾ μέσω της οποίας το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ελέγχουν διεξοδικά την εκτέλεση του προϋπολογισμού της ΕΕ. Αποτελεί εκπλήρωση των υποχρεώσεων της Επιτροπής δυνάμει της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης ⁽²⁾ και του δημοσιονομικού κανονισμού ⁽³⁾. Η εκτέλεση του προϋπολογισμού της ΕΕ συνιστά επιμερισμένη ευθύνη. Η Επιτροπή συνεργάζεται στενά με τα κράτη μέλη και με άλλους εταίρους και οργανισμούς.

Η έκθεση αποτελείται από τρεις τόμους, όπως περιγράφεται κατωτέρω:

- Ο τόμος I παρέχει τα βασικά στοιχεία και τα επιτεύγματα όσον αφορά τη δημοσιονομική διαχείριση για το 2021.
- Ο τόμος II παρουσιάζει μια πιο ολοκληρωμένη εικόνα της εκτέλεσης του προϋπολογισμού της ΕΕ. Το παράρτημα 1 παρέχει μια επισκόπηση των επιδόσεων του προϋπολογισμού της ΕΕ το 2021. Το παράρτημα 2 παρέχει μια υψηλού επιπέδου επισκόπηση του εσωτερικού ελέγχου και της δημοσιονομικής διαχείρισης. Το παράρτημα 3 καλύπτει τις πτυχές των επιδόσεων και της συμμόρφωσης του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας.
- Ο τόμος III περιλαμβάνει τεχνικά παραρτήματα που στηρίζουν την έκθεση. Περιλαμβάνει το παράρτημα 4, το οποίο περιέχει λεπτομερείς πληροφορίες ανά πρόγραμμα σχετικά με τις επιδόσεις στην «Επισκόπηση επιδόσεων προγραμμάτων».

Η παρούσα έκθεση εντάσσεται σε μια ευρύτερη ενοποιημένη δέσμη δημοσιονομικών εκθέσεων και εκθέσεων λογοδοσίας ⁽⁴⁾, η οποία περιλαμβάνει επίσης τους ενοποιημένους ετήσιους λογαριασμούς ⁽⁵⁾, τις μακροπρόθεσμες προβλέψεις μελλοντικών εισροών και εκροών για τα επόμενα 5 έτη ⁽⁶⁾, την έκθεση σχετικά με τους εσωτερικούς ελέγχους ⁽⁷⁾ και την έκθεση σχετικά με την παρακολούθηση της απαλλαγής ⁽⁸⁾.

---

(1) Η ετήσια διαδικασία απαλλαγής είναι η διαδικασία μέσω της οποίας το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο παρέχουν την τελική έγκρισή τους για την εκτέλεση του προϋπολογισμού για ένα συγκεκριμένο έτος και καθιστούν την Επιτροπή πολιτικά υπόλογη για την εκτέλεση του προϋπολογισμού της ΕΕ (https://ec.europa.eu/info/about-european-commission/eu-budget/how-it-works/annual-lifecycle/assessment/parliaments-approval_en).

(2) Άρθρο 318 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

(3) Άρθρο 247 παράγραφος 1 στοιχείο β) και άρθρο 247 παράγραφος 1 στοιχείο ε) του δημοσιονομικού κανονισμού.

(4) Άρθρο 247 του δημοσιονομικού κανονισμού.

(5) Άρθρο 246 του δημοσιονομικού κανονισμού.

(6) Άρθρο 247 παράγραφος 1 στοιχείο γ) του δημοσιονομικού κανονισμού.

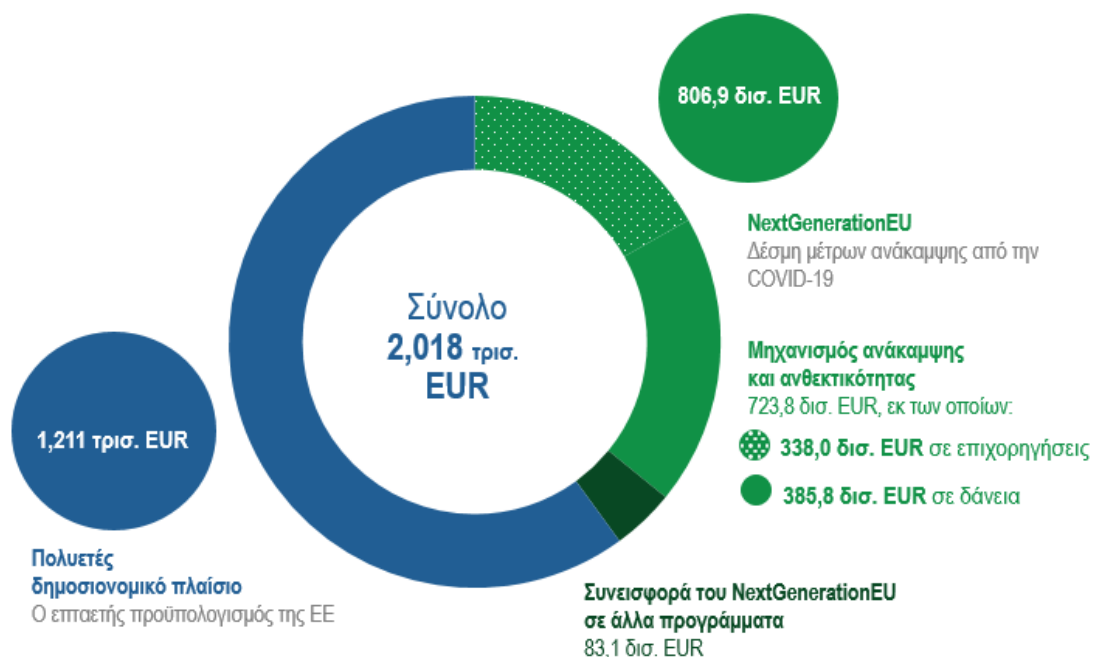
(7) Άρθρο 118 παράγραφος 8 του δημοσιονομικού κανονισμού.

(8) Άρθρο 261 παράγραφος 3 του δημοσιονομικού κανονισμού.

Ανταπόκριση στην πρόκληση: η ΕΕ επενδύει σε ένα πιο πράσινο, πιο ψηφιακό και ανθεκτικό μέλλον

Το 2021 η ΕΕ έστειλε ένα μήνυμα αλληλεγγύης και ισχύος, αντιμετωπίζοντας την πρωτοφανή κρίση. Η αλληλεγγύη ήταν βασικό στοιχείο για τον περιορισμό της πανδημίας COVID-19 και τον μετριασμό των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεών της. Βιώσαμε τη μεγαλύτερη και ταχύτερη υλοποίηση εμβολιασμού στην ιστορία της ΕΕ, μετά την κοινή προμήθεια εμβολίων με την καινοτόμο χρήση του προϋπολογισμού της ΕΕ μέσω του μέσου στήριξης έκτακτης ανάγκης. Από τον προϋπολογισμό της ΕΕ χρηματοδοτήθηκαν επίσης οι υποδομές για την έκδοση και την επαλήθευση των ψηφιακών πιστοποιητικών COVID-19, με αποτέλεσμα να τεθεί ένα πρότυπο που υπερβαίνει κατά πολύ τα σύνορα της ΕΕ. Η ΕΕ στήριξε τους πολίτες και τις επιχειρήσεις ώστε να αντιμετωπίσουν τις επιπτώσεις της κρίσης. Ταυτόχρονα, αντέδρασε στις παγκόσμιες προκλήσεις.

Η ΕΕ δεν κατόρθωσε μόνο να αντιμετωπίσει την κρίση, αλλά και να αξιοποιήσει τις ευκαιρίες που προέκυψαν από αυτήν. Ο προϋπολογισμός της ΕΕ προετοιμάζει την Ευρώπη κατάλληλα για το μέλλον, επισπεύδοντας την αντίδρασή της στις κρίσιμες προκλήσεις της δράσης για το κλίμα και της ψηφιοποίησης. Επενδύει σε ένα πιο βιώσιμο και ανθεκτικό μέλλον για την ΕΕ και τα κράτη μέλη της. Σε συνδυασμό με το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο για την περίοδο 2021-2027, το ειδικό μέσο ανάκαμψης NextGenerationEU βρίσκεται στο επίκεντρο της συλλογικής δράσης της ΕΕ. Με μια πρωτοφανή δέσμη κινήτρων ύψους άνω των 2 τρισ. EUR, η οικονομία της ΕΕ άρχισε να ανακάμπτει το 2021 —με ρυθμούς ταχύτερους από το αναμενόμενο.

Το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο 2021-2027 της ΕΕ και το NextGenerationEU. Όλα τα ποσά εκφράζονται σε δισ. EUR, σε τρέχουσες τιμές.

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Το NextGenerationEU λειτουργεί χάρη σε μια ειδικά προσαρμοσμένη προσέγγιση προανατολισμένη στις επιδόσεις. Με πρωτοφανές μέγεθος ύψους έως 807 δισ. EUR ⁽⁹⁾, το NextGenerationEU αύξησε δραστικά την ικανότητα παρέμβασης του προϋπολογισμού της ΕΕ. Το βασικό του πρόγραμμα, ο μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, είναι ένα μοναδικό και καινοτόμο εργαλείο για τη χρηματοδότηση επενδύσεων και μεταρρυθμίσεων. Τα κράτη μέλη υποβάλλουν τα οικεία σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, τα οποία περιλαμβάνουν μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις που ανταποκρίνονται στους έξι ευρείς τομείς πολιτικής που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του μηχανισμού, τις ειδικές ανά χώρα συστάσεις που εκδίδει το Συμβούλιο στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου και τους πράσινους και τους ψηφιακούς στόχους. Η χρηματοδότηση που παρέχεται στο πλαίσιο του μηχανισμού εξαρτάται από την επιτυχή υλοποίηση των επενδύσεων και των μεταρρυθμίσεων που περιλαμβάνονται στα σχέδια, σύμφωνα με την εστίαση του νέου μακροπρόθεσμου προϋπολογισμού στις επιδόσεις (βλ. πλαίσιο κατωτέρω). Έως το τέλος του έτους είχαν εγκριθεί είκοσι δύο εθνικά σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας.

Ο μακροπρόθεσμος προϋπολογισμός και το NextGenerationEU: ο προϋπολογισμός της ΕΕ εστιάζει στην επίτευξη των στόχων

Στο επίκεντρο του νέου μακροπρόθεσμου προϋπολογισμού και του NextGenerationEU βρίσκονται οι επιδόσεις και τα αποτελέσματα. Τα νέα προγράμματα σχεδιάστηκαν με σκοπό να αποφέρουν απτά αποτελέσματα στην πράξη. Στην περίπτωση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, οι πληρωμές συνδέονται ρητά με την επίτευξη οροσήμων και στόχων από τα κράτη μέλη. Επιπλέον, κάθε πρόγραμμα της ΕΕ περιλαμβάνει σαφείς και φιλόδοξους στόχους και σχετικούς δείκτες που συμβάλλουν στην επίτευξη των εν λόγω στόχων. Τον Ιούνιο του 2021 η Επιτροπή δημοσίευσε μια ανακοίνωση στην οποία περιγράφεται το νέο πλαίσιο επιδόσεων ⁽¹⁰⁾.

Ο νέος μακροπρόθεσμος προϋπολογισμός παρείχε επίσης την ευκαιρία να επανεξεταστεί η αποτελεσματικότητα της εκτέλεσης του προϋπολογισμού της ΕΕ. Τα προγράμματα πρέπει να διασφαλίζουν μια πιο ολοκληρωμένη προσέγγιση των προκλήσεων πολιτικής, για παράδειγμα ο Μηχανισμός Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας — Η Ευρώπη στον κόσμο, ο οποίος συγκεντρώνει το μεγαλύτερο μέρος από τα προηγούμενα προγράμματα εξωτερικής δράσης της ΕΕ στο πλαίσιο του προϋπολογισμού της ΕΕ. Ένα άλλο παράδειγμα είναι ο επανασχεδιασμός των εκτελεστικών οργανισμών, όπου η Επιτροπή έχει ιδρύσει νέους οργανισμούς για να εναρμονίσει πλήρως τα χαρτοφυλάκιά τους με τις στρατηγικές προτεραιότητες της Επιτροπής και να αξιοποιήσει τις συνέργειες μεταξύ προγραμμάτων και πολιτικών (όπως ο νέος Ευρωπαϊκός Εκτελεστικός Οργανισμός για την Υγεία και τον Ψηφιακό τομέα).

Η ΕΕ παρείχε στα κράτη μέλη ρευστότητα χρησιμοποιώντας όλους τους διαθέσιμους δημοσιονομικούς πόρους. Στο πλαίσιο του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, τα κράτη μέλη έλαβαν 64 δισ. EUR το 2021 —κυρίως με τη μορφή προχρηματοδότησης για τα εθνικά σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας των κρατών μελών με εγκεκριμένα σχέδια ⁽¹¹⁾. Το 2021 επιταχύνθηκε η υλοποίηση της πολιτικής συνοχής και καταβλήθηκε στα κράτη μέλη το πρωτοφανές ποσό ύψους 69 δισ. EUR. Αυτό οφείλεται επίσης στην ταχεία αντίδραση στην κρίση λόγω της νόσου COVID-19. Οι Πρωτοβουλίες Επενδύσεων για την Αντιμετώπιση του Κορονοϊού, που θεσπίστηκαν το 2020, επέτρεψαν την πλήρως ευέλικτη κινητοποίηση όλων των υπολειπόμενων κονδυλίων στα προγράμματα της πολιτικής συνοχής για την περίοδο 2014-2020. Πραγματοποιήθηκε ανακατανομή 23 δισ. EUR στον τομέα της υγείας και σε μέτρα για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κρίσης. Τέλος, με πρόσθετη χρηματοδότηση από το NextGenerationEU μέσω του REACT-EU, καταβλήθηκαν επιπλέον 7 δισ. EUR, με αποτέλεσμα τα κράτη μέλη να λάβουν συνολική ρευστότητα ύψους 140 δισ. EUR το 2021.

Πέραν της ρευστότητας, ο προϋπολογισμός της ΕΕ αποτελεί ένα μέσο ευρωπαϊκής αλληλεγγύης. Παράλληλα με την πανδημία COVID-19, φυσικές καταστροφές, όπως δασικές πυρκαγιές που προκλήθηκαν από την ξηρασία και σοβαρές πλημμύρες, έπληξαν σε μεγάλο βαθμό πολλά κράτη μέλη. Η ΕΕ διέθεσε, μέσω του μηχανισμού πολιτικής προστασίας της ΕΕ, 332 εκατ. EUR με σκοπό την παροχή άμεσης αρωγής σε περιπτώσεις καταστροφών στα πληγέντα κράτη μέλη. Το 2021 ο μηχανισμός ενεργοποιήθηκε 114 φορές. Το 2022 ο πόλεμος στην Ουκρανία έχει ήδη

⁽⁹⁾ 807 δισ. EUR σε τρέχουσες τιμές, 750 δισ. EUR σε τιμές 2018.

⁽¹⁰⁾ https://ec.europa.eu/info/publications/communication-eu-budget-performance-framework-2021-2027_el

⁽¹¹⁾ Για λεπτομέρειες, βλ. παράρτημα 3.

δρομολογήσει τη μεγαλύτερη επιχείρηση έκτακτης ανάγκης από τότε που δημιουργήθηκε ο μηχανισμός.

Η προσπάθεια ανάκαμψης στοχεύει στην οικοδόμηση ενός πιο πράσινου και πιο ψηφιακού μέλλοντος. Η ΕΕ έχει θέσει υψηλότερα τον πήχη για τη σχετική με το κλίμα χρηματοδότηση στο 30 % του συνολικού προϋπολογισμού της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένου του NextGenerationEU, αντικατοπτρίζοντας επίσης τις παγκόσμιες δεσμεύσεις της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της συμφωνίας του Παρισιού και των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης. Στο πλαίσιο του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, τουλάχιστον το 37 % της χρηματοδότησης θα διατεθεί σε επενδύσεις και μεταρρυθμίσεις για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και τουλάχιστον το 20 % στην προώθηση της ψηφιακής μετάβασης. Πολλά από τα εθνικά σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας που εγκρίθηκαν έως το τέλος του 2021 υπερβαίνουν τις ελάχιστες αυτές απαιτήσεις, κάτι που καταδεικνύει την κοινή δέσμευση για τη διττή κλιματική και ψηφιακή μετάβαση σε ολόκληρη την ΕΕ. Συνολικά, τα κράτη μέλη έχουν δεσμεύσει περίπου 40 % της χρηματοδότησης για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και περίπου 26 % για την προώθηση της ψηφιακής μετάβασης. Η αντικατάσταση των ορυκτών πηγών ενέργειας και η ψηφιακή μετάβαση είναι καίριας σημασίας —όχι μόνο για να εξέλθουμε ισχυρότεροι από την πανδημία, αλλά και για να ενισχύσουμε την ανοικτή στρατηγική αυτονομία μας και για να αντιμετωπίσουμε τις επιπτώσεις του πολέμου της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας. Οι βασικές προτεραιότητες παρουσιάζονται στο πλαίσιο κατωτέρω.

Η διττή μετάβαση στο πλαίσιο του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας: βασικές προτεραιότητες για το κλίμα και τον ψηφιακό τομέα

- Όσον αφορά τον μετριασμό και την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, τα τρία τέταρτα περίπου της χρηματοδότησης επικεντρώνονται στην ενεργειακή μετάβαση και στη δημιουργία βιώσιμων μεταφορών. Για την επίτευξη ουδέτερου ισοζυγίου διοξειδίου του άνθρακα έως το 2050, δίνεται έμφαση τόσο στην αύξηση του ενεργειακού εφοδιασμού από καθαρές πηγές όσο και στη μείωση της ζήτησης για ενέργεια, συνολικά. Οι τομείς επενδύσεων περιλαμβάνουν την ανάπτυξη της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και πολλά έργα που επικεντρώνονται στην ενεργειακή απόδοση, για παράδειγμα με τη βελτίωση της ποιότητας των κτιρίων και των μονώσεων.
- Για τη συμβολή στην ψηφιακή μετάβαση και την αντιμετώπιση των προκλήσεων της, οι μεταρρυθμίσεις και οι επενδύσεις στον εν λόγω τομέα αποσκοπούν στη δημιουργία ψηφιακών δημόσιων υπηρεσιών (37 %), στην αύξηση του επιπέδου ψηφιοποίησης των επιχειρήσεων, και ειδικότερα των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (20 %), και στην παροχή των απαραίτητων ψηφιακών δεξιοτήτων σε άτομα ώστε να συμμετέχουν στις εν λόγω αλλαγές (17 %) ⁽¹²⁾. Σύμφωνα με την ανακοίνωση για την ψηφιακή δεκαετία ⁽¹³⁾, στην οποία προσδιορίζεται η σημασία των ψηφιακών δημόσιων υπηρεσιών, τα μέτρα περιλαμβάνουν λύσεις ηλεκτρονικής διακυβέρνησης για τον εκσυγχρονισμό και τη βελτίωση των διαδικασιών της δημόσιας διοίκησης, για παράδειγμα μέσω της ενσωμάτωσης λύσεων ηλεκτρονικής ταυτοποίησης στις κυβερνητικές διαδικασίες και της διασφάλισης της διαλειτουργικότητας σε διάφορες ψηφιακές δημόσιες πλατφόρμες.

Για πρώτη φορά, βασικοί πρωταρχικοί στόχοι πολιτικής της ΕΕ —όπως η καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής— ενσωματώνονται πλήρως στα δημοσιονομικά προγράμματα της ΕΕ.

Στο πλαίσιο της δέσμης μέτρων της *ετήσιας έκθεσης για τη διαχείριση και τις επιδόσεις του προϋπολογισμού της ΕΕ*, η Επιτροπή παρουσιάζει τις μεθοδολογίες που χρησιμοποιούνται για την παρακολούθηση της συνεισφοράς του προϋπολογισμού της ΕΕ σε τρεις τέτοιους στόχους πολιτικής.

- Την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής, όπου η επικαιροποιημένη μεθοδολογία παρακολούθησης βασίζεται σε ταξινόμηση των παρεμβάσεων με βάση τα αποτελέσματα. Προβλέπεται με συνεκτικό τρόπο σε όλες τις σημαντικές βασικές πράξεις.
- Ανάσχεση και αντιστροφή της απώλειας βιοποικιλότητας, όπου η μεθοδολογία παρακολούθησης έχει επικαιροποιηθεί σε μεγάλο βαθμό με παρόμοιο τρόπο.
- Προώθηση της ισότητας των φύλων, όπου εφαρμόζεται πιλοτική μεθοδολογία, η οποία αντικατοπτρίζει το ότι το μεγαλύτερο μέρος του προϋπολογισμού της ΕΕ έχει τη δυνατότητα να συνεισφέρει θετικά στην προώθηση της ισότητας των φύλων.

⁽¹²⁾ Οι αριθμοί αντιστοιχούν σε υπολογισμούς με βάση τις μεθοδολογίες που ορίζονται στα παραρτήματα VI και VII του κανονισμού για τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας.

⁽¹³⁾ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/el/TXT/?uri=CELEX%3A52021DC0118>

Η ΕΕ ανταποκρίθηκε σε διάφορες παγκόσμιες προκλήσεις χρησιμοποιώντας αποτελεσματικά και ευέλικτα τον προϋπολογισμό της. Για την αντιμετώπιση του διαρθρωτικού επενδυτικού κενού σε παγκόσμιο επίπεδο, η ΕΕ δρομολόγησε την πρωτοβουλία Global Gateway. Η πρωτοβουλία θα κινητοποιήσει 300 δισ. EUR μεταξύ των θεσμικών οργάνων της ΕΕ και των κρατών μελών, στο πλαίσιο της προσέγγισης «Ομάδα Ευρώπη», για τη στήριξη των επενδύσεων σε ψηφιακές υποδομές, υποδομές ενέργειας και μεταφορών και για την ενίσχυση των συστημάτων υγείας, εκπαίδευσης και έρευνας. Στο επίκεντρο τέθηκαν η αντιμετώπιση πιο άμεσων αναγκών, η παροχή εμβολίων κατά της νόσου COVID-19 σε τρίτες χώρες και η στήριξη λύσεων για την προσφυγική κρίση που προκλήθηκε λόγω των εξελίξεων στο Αφγανιστάν και στη Συρία. Η δημοσιονομική συμφωνία που συνόδευε τη δέσμη μέτρων για τους Σύρους πρόσφυγες το φθινόπωρο του 2021 αποτέλεσε σημαντικό ορόσημο. Ταυτόχρονα, είχε ήδη αρχίσει να συσσωρεύεται ένταση στα ανατολικά σύνορα της ΕΕ το 2021, όταν τα μεταναστευτικά ρεύματα χρησιμοποιήθηκαν για την άσκηση πολιτικών πιέσεων στην ΕΕ. Από δημοσιονομική άποψη, οι διάφορες αυτές προκλήσεις απαιτούσαν προορατικό επαναπροσδιορισμό των προτεραιοτήτων και εκτεταμένη χρήση της υφιστάμενης ευελιξίας. Η εξωτερική διάσταση ανήλθε σε 0,9 δισ. EUR, το μεγαλύτερο μέρος των ενισχύσεων του προϋπολογισμού ύψους 2 δισ. EUR που χρησιμοποιήθηκε το 2021.

Κατά τη μετάβαση στους μακροπρόθεσμους προϋπολογισμούς, τα προγράμματα της ΕΕ στο πλαίσιο του προϋπολογισμού για την περίοδο 2014-2020 εξακολουθούν να υλοποιούνται και να αποφέρουν αποτελέσματα στους πολίτες της ΕΕ. Ο προϋπολογισμός της ΕΕ είναι πρωτίστως ένας επενδυτικός προϋπολογισμός που επικεντρώνεται στην επίτευξη μακροπρόθεσμης αξίας για την ΕΕ. Πολλά προγράμματα συνέχισαν να σημειώνουν πρόοδο όσον αφορά την επίτευξη των αντίστοιχων στόχων επιδόσεων. Το διάγραμμα που ακολουθεί δείχνει ότι η συντριπτική πλειονότητα των δεικτών επιδόσεων για τα προγράμματα που αντιπροσωπεύουν το 85 % του προϋπολογισμού της ΕΕ βρίσκεται σε καλό δρόμο. Τα παραρτήματα 1 και 4 της παρούσας έκθεσης παρέχουν περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τα επιμέρους προγράμματα και τις επιδόσεις τους.

Κατανομή του προϋπολογισμού για την περίοδο 2014-2020 ανά πρόοδο των υποκείμενων προγραμμάτων. Το διάγραμμα απεικονίζει την πρόοδο που έχει σημειωθεί, όπως μετράται με βάση το ποσοστό των δεικτών που επιλέχθηκαν για την επισκόπηση των επιδόσεων των προγραμμάτων που έχουν επιτύχει τους αντίστοιχους στόχους τους ή βρίσκονται σε καλό δρόμο για την επίτευξή τους. Για παράδειγμα, δείχνει ότι όσον αφορά τα προγράμματα που αντιπροσωπεύουν το 60 % του προϋπολογισμού της περιόδου 2014-2020, όλοι οι δείκτες έχουν επιτύχει τους αντίστοιχους στόχους τους ή βρίσκονται σε καλό δρόμο για την επίτευξή τους.

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Η σύγχρονη δανειοληπτική ικανότητα επιτρέπει στο NextGenerationEU να αποφέρει αποτελέσματα

Για τη χρηματοδότηση του NextGenerationEU, η Επιτροπή θέσπισε ένα αποτελεσματικό πρόγραμμα έκδοσης ομολόγων σε χρόνο ρεκόρ. Η Επιτροπή ξεκίνησε επισήμως τις εργασίες της μόλις στις αρχές του 2021 και εξέδωσε το πρώτο ομόλογο στις 15 Ιουνίου 2021 με μεγάλη επιτυχία και πρωτοφανή ζήτηση. Έως το τέλος του 2021 η Επιτροπή είχε συγκεντρώσει σχεδόν 93,5 δισ. EUR σε μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση, η οποία συμπληρώθηκε με βραχυπρόθεσμα ομόλογα της ΕΕ, για τη χρηματοδότηση των πρώτων προγραμματισμένων εκταμιεύσεων προς τα κράτη μέλη στο πλαίσιο του NextGenerationEU. Τα νέα αυτά ομόλογα της ΕΕ έτυχαν εξαιρετικά ευνοϊκής υποδοχής από τις αγορές, εν μέρει αναλαμβάνοντας τον ρόλο ενός ασφαλούς περιουσιακού στοιχείου σε ευρώ, κάτι που η αγορά αναζητούσε εδώ και αρκετό καιρό. Το κόστος δανεισμού για τον δεκαετή δανεισμό το 2021 ήταν κυρίως αρνητικό και πολύ χαμηλότερο από τον μέσο όρο του κόστους δανεισμού των επιμέρους κρατών μελών.

Το NextGenerationEU αντικατοπτρίζει επίσης τους πολιτικούς μας στόχους όσον αφορά τη στρατηγική χρηματοδότησης, καθώς εκδίδουμε έως και 250 δισ. EUR ως πράσινα ομόλογα. Η Επιτροπή δημοσίευσε τον Σεπτέμβριο του 2021 το σχέδιο στρατηγικής για το πρόγραμμά της για τα

πράσινα ομόλογα, το πλαίσιο πράσινων ομολόγων του NextGenerationEU ⁽¹⁴⁾. Στο πλαίσιο αυτό περιγράφονται οι ρυθμίσεις και οι όροι των πράσινων ομολόγων της σύμφωνα με τις βέλτιστες πρακτικές της αγοράς. Το πρόγραμμα έχει πιστοποιηθεί από εξωτερικούς εμπειρογνώμονες, οι οποίοι διασφαλίζουν στους δυνητικούς επενδυτές ότι τα έσοδα από τις εκδόσεις πράσινων ομολόγων της ΕΕ θα χρησιμοποιηθούν για τη χρηματοδότηση νόμιμων πράσινων επενδύσεων και μεταρρυθμίσεων.

Η πρώτη έκδοση πράσινων ομολόγων στο πλαίσιο του NextGenerationEU ήταν επιτυχημένη από πολλές απόψεις. Συγκεντρώνοντας 12 δισ. EUR τον Οκτώβριο του 2021, η πρώτη έκδοση της ΕΕ ήταν η μεγαλύτερη έκδοση πράσινων ομολόγων μέχρι σήμερα σε παγκόσμιο επίπεδο. Το γεγονός ότι υπερκαλύφθηκε κατά 11 φορές κατέδειξε την υψηλή ζήτηση της αγοράς για ένα τέτοιο περιουσιακό στοιχείο. Τα εν λόγω πράσινα ομόλογα συμβάλλουν επίσης στην επιτάχυνση ενός ενάρτετου κύκλου παροχής χρηματοδότησης για βιώσιμες επενδύσεις. Μετά την πρώτη έκδοση, η Επιτροπή συγκέντρωσε άλλα 2,5 δισ. EUR σε πράσινα ομόλογα στο πλαίσιο του προγράμματος πράσινων ομολόγων της ΕΕ το 2021 και 6 δισ. EUR έως το τέλος Μαΐου 2022. Τα επόμενα έτη το πρόγραμμα αυτό αναμένεται να μετατρέψει την ΕΕ στον μεγαλύτερο εκδότη πράσινων ομολόγων παγκοσμίως, δίνοντας ώθηση στην πράσινη χρηματοδότηση, γενικότερα, και ενισχύοντας την ελκυστικότητα του ευρώ για τους παγκόσμιους επενδυτές και, ως εκ τούτου, τον διεθνή ρόλο του.

Παρά τις απαιτητικές συνθήκες της αγοράς το 2022, οι εκδόσεις ομολόγων της ΕΕ συνέχισαν να έχουν ζήτηση. Λόγω της απρόκλητης και αδικαιολόγητης εισβολής της Ρωσίας στην Ουκρανία και του ευρύτερου οικονομικού κλίματος, οι αγορές ομολόγων δέχτηκαν προσφάτως σημαντικές πιέσεις. Παρά τις δυσχερείς αυτές συνθήκες, η Επιτροπή δεν αντιμετώπισε καμία δυσκολία να διαθέσει περαιτέρω ομόλογα στην αγορά, παρόλο που το κόστος δανεισμού αυξήθηκε ακολουθώντας τις πιο απροβληματικές συνθήκες της αγοράς γενικά. Η ευελιξία που παρέχει η διαφοροποιημένη στρατηγική χρηματοδότησης της Επιτροπής θα της επιτρέψει να συνεχίσει το χρηματοδοτικό της πρόγραμμα με οικονομικά αποδοτικό τρόπο. Τα πράσινα ομόλογα του NextGenerationEU συνέχισαν να έχουν ζήτηση και να λαμβάνουν θετικά σχόλια, εν μέρει λόγω της δημοσίευσης του πίνακα εργαλείων για τα πράσινα ομόλογα ⁽¹⁵⁾.

Έπειτα από ένα απαιτητικό 2021, οι πιέσεις στον προϋπολογισμό της ΕΕ αναμένεται να αυξηθούν περαιτέρω το 2022

Η καθυστερημένη έγκριση του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου για την περίοδο 2021-2027 δημιούργησε σοβαρές προκλήσεις το 2021. Οι νομικές πράξεις για τη θέσπιση της νέας γενιάς προγραμμάτων εγκρίθηκαν από τους συννομοθέτες μόλις εντός του 2021. Ωστόσο, χάρη στις εντατικές προπαρασκευαστικές εργασίες, η Επιτροπή ήταν σε θέση να δρομολογήσει πολλά από τα προγράμματα χωρίς περαιτέρω καθυστέρηση, και ειδικότερα όσα τελούν υπό την άμεση διαχείριση του ίδιου του θεσμικού οργάνου. Στο πλαίσιο της επιμερισμένης διαχείρισης, η καθυστερημένη έγκριση του κανονισμού για τις κοινές διατάξεις, ο οποίος καθορίζει το κανονιστικό πλαίσιο για τα προγράμματα υπό καθεστώς επιμερισμένης διαχείρισης με τα κράτη μέλη (όπως τα ταμεία της πολιτικής συνοχής), είχε ως αποτέλεσμα να μη μπορέσει να ξεκινήσει η υλοποίηση των νέων προγραμμάτων το 2021, παρότι οι προπαρασκευαστικές εργασίες ξεκίνησαν στην πράξη. Παρόλο που ο προϋπολογισμός του 2021 μεταφέρθηκε στα επόμενα έτη, η Επιτροπή συνεργάζεται εντατικά με τα κράτη μέλη για την έγκριση συμφωνιών εταιρικής σχέσης και προγραμμάτων το συντομότερο δυνατόν.

Η εστίαση της πολιτικής συνοχής στην καταπολέμηση της πανδημίας COVID-19 επέτρεψε στην ΕΕ να αντιδράσει ταχέως. Η πρόσθετη ευελιξία που θεσπίστηκε στη χρηματοδότηση για τη συνοχή επέτρεψε στην ΕΕ να παρέχει ταχύτητα ρευστότητα στα κράτη μέλη, επιταχύνοντας σημαντικά τις πληρωμές. Παρότι ήταν απολύτως απαραίτητο για τη στήριξη των κρατών μελών όσον αφορά την αντιμετώπιση των άμεσων αναγκών της κρίσης στον τομέα της υγείας, της απασχόλησης και των επιχειρήσεων, και ειδικότερα των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, η ανακατεύθυνση της χρηματοδότησης για τη συνοχή είχε ως αποτέλεσμα την προσωρινή εκτροπή της στήριξης από ορισμένες μακροπρόθεσμες επενδυτικές προτεραιότητες. Το REACT-EU, προετοιμάζοντας την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση, παρείχε την ευκαιρία να αντισταθμιστεί ο εν λόγω βραχυπρόθεσμος επαναπροσδιορισμός των προτεραιοτήτων της χρηματοδότησης για τη συνοχή, επιτρέποντας την επανέναρξη έργων που είχαν διακοπεί προηγουμένως προς όφελος των έκτακτων αναγκών.

⁽¹⁴⁾ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/about_the_european_commission/eu_budget/nextgenerationeu_green_bond_framework.pdf

⁽¹⁵⁾ https://ec.europa.eu/info/strategy/eu-budget/eu-borrower-investor-relations/nextgenerationeu-green-bonds/dashboard_en

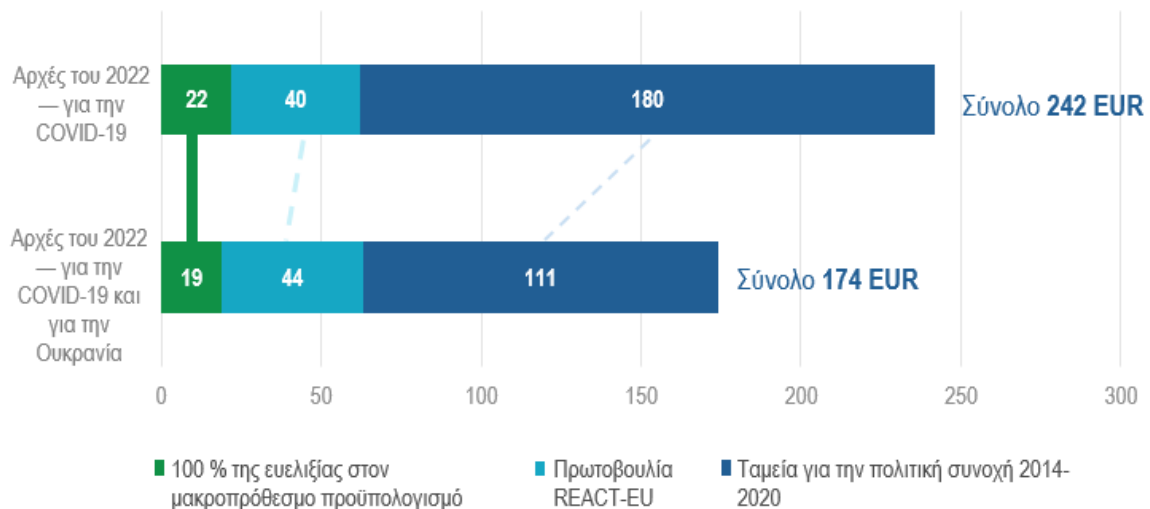
Το 2022 αναμένεται να είναι ακόμα ένα έτος αβεβαιότητας και προκλήσεων, μεταξύ άλλων, για τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Η εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία το 2022 έχει απελευθερώσει μια νέα σημαντική δυναμική που έχει σοβαρές επιπτώσεις για την Ουκρανία, καθώς και για την ΕΕ, την οικονομία και την κοινωνία της. Ταυτόχρονα, είμαστε αντιμέτωποι με διάφορες άλλες προκλήσεις: η πανδημία δεν έχει τελειώσει, ενδέχεται να εμφανιστούν νέες παραλλαγές και απαιτείται συνεχής επαγρύπνηση. Ο πληθωρισμός έχει ανέλθει σε επίπεδα που είχαν να σημειωθούν εδώ και δεκαετίες, μειώνοντας την πραγματική χρηματοδοτική ικανότητα του προϋπολογισμού της ΕΕ, ο οποίος επικαιροποιείται με σταθερό αποπληθωριστή 2 % —πολύ κάτω από το πραγματικό επίπεδο του πληθωρισμού. Οι εντάσεις στην αλυσίδα εφοδιασμού συμβάλλουν στις υψηλές πληθωριστικές πιέσεις και επηρεάζουν την ανοικτή στρατηγική αυτονομία της ΕΕ σε τομείς, όπως τα μικροσιτίπ. Ο αριθμός των φυσικών καταστροφών φαίνεται να αυξάνεται.

Έτσι αναμένεται να ασκηθεί περαιτέρω πίεση στον προϋπολογισμό της ΕΕ, καθώς και στη διαχείριση και την εκτέλεσή του, υπογραμμίζοντας την επιτακτική ανάγκη για ένα θεματολόγιο επικεντρωμένο στη βελτίωση της ανθεκτικότητας. Δεδομένου του υψηλού επιπέδου αβεβαιότητας όσον αφορά την εξέλιξη του πολέμου στην Ουκρανία, επί του παρόντος είναι αδύνατον να εκτιμηθούν τα ποσά χρηματοδότησης που απαιτούνται στην Ουκρανία και την ΕΕ. Ωστόσο, οι ανάγκες αυτές θα είναι σημαντικές. Στις αρχές του 2022 η Επιτροπή επικεντρώθηκε στην παροχή άμεσης αρωγής στην Ουκρανία και στους ανθρώπους που εγκαταλείπουν τη χώρα. Έως το τέλος Μαΐου 2022 η Επιτροπή είχε ήδη εκταμιεύσει ολόκληρο τον προϋπολογισμό ύψους 1,2 δισ. EUR ⁽¹⁶⁾ από το νέο πρόγραμμα μακροοικονομικής χρηματοδοτικής συνδρομής έκτακτης ανάγκης για την Ουκρανία. Μια δέσμη μέτρων έκτακτης ανάγκης ύψους άνω των 550 εκατ. EUR από τον προϋπολογισμό της ΕΕ παρείχε περαιτέρω στήριξη, συνδυάζοντας διάφορα μέτρα, όπως η επείγουσα και ανθρωπιστική βοήθεια, και μια σύμβαση για τη δημιουργία κρατικού μηχανισμού και την ανθεκτικότητα. Επιπλέον, ο προϋπολογισμός της ΕΕ κινητοποιεί τώρα 800 εκατ. EUR, σύμφωνα με τη δέσμευση που αναλήφθηκε στις 9 Απριλίου και στις 5 Μαΐου. Στις 18 Μαΐου 2022 η Επιτροπή πρότεινε τη χορήγηση νέας έκτακτης μακροοικονομικής χρηματοδοτικής συνδρομής στην Ουκρανία το 2022 υπό μορφή δανείων ύψους έως 9 δισ. EUR.

Για να βοηθηθούν τα κράτη μέλη, κατόπιν πρότασης της Επιτροπής, οι συννομοθέτες συμφώνησαν να επεκτείνουν τις δυνατότητες ευελιξίας των υπολειπόμενων ταμείων της πολιτικής συνοχής για την περίοδο 2014-2020, συμπεριλαμβανομένου του REACT-EU, και των ταμείων εσωτερικών υποθέσεων. Παρότι είναι ζωτικής σημασίας για την παροχή ρευστότητας και στήριξης, αυτό βασίστηκε επίσης στην ανακατεύθυνση των παρεμβάσεων που χρηματοδοτούνται από τα προγράμματα συνοχής και εσωτερικών υποθέσεων για την περίοδο 2014-2020, γεγονός που συνεπάγεται τις προαναφερθείσες επιχειρησιακές προκλήσεις.

Ενώ έχει χρησιμοποιηθεί σημαντικό μέρος της χρηματοδότησης που διατίθεται μέσω ευέλικτης διαχείρισης του προϋπολογισμού, τα υπολειπόμενα ποσά πρέπει να αντιμετωπίσουν δύο σοβαρές κρίσεις. Το παρακάτω γράφημα δείχνει ότι στις αρχές του 2021, χωρίς να υπολογίζεται ο μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, διατέθηκε μέγιστο ποσό 242 δισ. EUR για την αντιμετώπιση των διαφόρων προκλήσεων, και συγκεκριμένα των εσωτερικών επιπτώσεων της COVID-19 στην ΕΕ. Στις αρχές του 2022 διατέθηκε μέγιστο ποσό 174 δισ. EUR για την αντιμετώπιση τόσο των συνεχιζόμενων επιπτώσεων της πανδημίας COVID-19 όσο και των συνεπειών της ρωσικής επίθεσης στην Ουκρανία. Δεδομένου ότι τα ποσά αυτά αποτελούν ανώτατα όρια, τα ποσά που είναι διαθέσιμα στην πράξη είναι χαμηλότερα. Στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής, συμπεριλαμβανομένου του REACT-EU, τα τρέχοντα διαθέσιμα ποσά που δεν απαιτούν ανακατανομές από άλλες προτεραιότητες και μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την αντιμετώπιση των οικονομικών επιπτώσεων της πανδημίας COVID-19 ή για τις δαπάνες στέγασης των προσφύγων από την Ουκρανία στο πλαίσιο της CARE — της δράσης συνοχής για τους πρόσφυγες στην Ευρώπη, ανέρχονται σε 17 δισ. EUR, οπότε οποιαδήποτε συνεισφορά πέραν των εν λόγω 17 δισ. EUR θα απαιτούσε αναπροσανατολισμό από άλλες προτεραιότητες πολιτικής. Επιπλέον, η ευελιξία του μακροπρόθεσμου προϋπολογισμού καλύπτει ποσά επταετίας, τα οποία, ως εκ τούτου, δεν είναι διαθέσιμα για ένα και μόνο έτος.

⁽¹⁶⁾ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/el/ip_22_3183

Πόροι που διατέθηκαν από ειδικούς μηχανισμούς ευελιξίας και ευέλικτη χρήση της χρηματοδότησης για τη συνοχή. Όλα τα ποσά εκφράζονται σε δισ. EUR.

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Τα ετήσια περιθώρια και η ευελιξία στον μακροπρόθεσμο προϋπολογισμό της ΕΕ είναι περιορισμένα σε σύγκριση με τον ετήσιο προϋπολογισμό. Συνολικά, τα περιθώρια και τα μέσα ευελιξίας στο πλαίσιο του νέου μακροπρόθεσμου προϋπολογισμού για ολόκληρη την επταετία ανέρχονται κατ' ανώτατο ποσό σε 22 δισ. EUR ή σε περίπου 3 δισ. EUR, ετησίως. Η σύγκριση του αριθμού αυτού με τον ετήσιο προϋπολογισμό ύψους 170-180 δισ. EUR περίπου παρέχει ευελιξία κάτω από 2 %. Η Επιτροπή μπόρεσε να κινητοποιήσει σημαντικά ποσά ρευστότητας το 2021, κυρίως χάρη στην ενίσχυση της ευελιξίας των υφιστάμενων ταμείων της πολιτικής συνοχής για την περίοδο 2014-2020 και στην παρουσία του NextGenerationEU. Μόλις χρησιμοποιηθούν, οι επιλογές αυτές δεν θα είναι πλέον διαθέσιμες, μειώνοντας έτσι σημαντικά το περιθώριο ελιγμών του προϋπολογισμού της ΕΕ. Η εξάρτηση από αναλογικές ανακατανομές κονδυλίων από υφιστάμενα προγράμματα θα απαιτούσε πολιτικές επιλογές, δεδομένου ότι θα επηρέαζε τη μακροπρόθεσμη ικανότητα του προϋπολογισμού της ΕΕ να επιτύχει τις πολιτικές προτεραιότητες που αναφέρονται στους στόχους των επιμέρους προγραμμάτων.

Επιπλέον, η ρωσική επίθεση κατά της Ουκρανίας δημιουργεί προκλήσεις για τις οποίες δεν υπάρχουν ακόμη λύσεις στον μακροπρόθεσμο προϋπολογισμό. Όλη η στήριξη που έχει παρασχεθεί μέχρι στιγμής επικεντρώθηκε στην αντιμετώπιση των άμεσων αναγκών που προέκυψαν από την άφιξη στην ΕΕ μεγάλου αριθμού προσφύγων από την Ουκρανία και στην παροχή ανθρωπιστικής και άλλης στήριξης στην Ουκρανία και στις γειτονικές χώρες. Ωστόσο, ο πόλεμος κατά της Ουκρανίας θα έχει σημαντικές επιπτώσεις που υπερβαίνουν κατά πολύ την άμεση ανθρωπιστική κατάσταση και την κατάσταση ασφάλειας. Η Ουκρανία θα πρέπει να βασιστεί στη διεθνή στήριξη κατά τη διάρκεια του πολέμου και να ανασυγκροτήσει τη χώρα σε μεταγενέστερο στάδιο, πράγμα που απαιτεί πολύ σημαντικές προσπάθειες που θα οδηγήσουν σε μεγάλες οικονομικές ανάγκες βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα. Οι νέες προκλήσεις, όπως ο υψηλός πληθωρισμός, η ενεργειακή ασφάλεια, η επισιτιστική ασφάλεια και άλλες αλυσιδωτές επιπτώσεις απαιτούν επίσης δημοσιονομικές λύσεις σε επίπεδο ΕΕ. Αυτές οι απρόβλεπτες ανάγκες που δημιουργήθηκαν από έναν πόλεμο στην Ευρώπη υπερβαίνουν κατά πολύ τα διαθέσιμα μέσα μέσα από το τρέχον πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο και το NextGenerationEU. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να προσδιοριστούν νέες πηγές χρηματοδότησης.

Στις 18 Μαΐου 2022 η Επιτροπή πρότεινε το σχέδιο REPowerEU —ένα σχέδιο για την ταχεία μείωση της εξάρτησης από τα ορυκτά καύσιμα της Ρωσίας. Στο σχέδιο REPowerEU ⁽¹⁷⁾ προτείνεται μια πρόσθετη δέσμη δράσεων για την εξοικονόμηση ενέργειας, την παραγωγή καθαρής ενέργειας και τη διαφοροποίηση του ενεργειακού εφοδιασμού μας, με τελικό στόχο την επίτευξη ενός πιο ανθεκτικού ενεργειακού συστήματος και μιας πραγματικής ενεργειακής ένωσης. Η Επιτροπή

(17) https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal/repowereu-affordable-secure-and-sustainable-energy-europe_el

πρότεινε την υλοποίηση του σχεδίου REPowerEU μέσω του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και πρότεινε μια σειρά πηγών χρηματοδότησης για την ενίσχυση της χρηματοδότησης του μηχανισμού για τον σκοπό αυτόν, συμπεριλαμβανομένης της ανακατανομής κονδυλίων από υφιστάμενα προγράμματα και της δημιουργίας νέων, πρόσθετων πόρων.

Εφαρμόζονται αποτελεσματικά εργαλεία για τη διασφάλιση της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης

Προκειμένου να αξιοποιηθούν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τα χρήματα των φορολογουμένων, είναι αναγκαίο να εξασφαλίζεται ότι η χρηματοδότηση διοχετεύεται στους δικαιούχους για τους οποίους προορίζεται σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες. Για την επίτευξη του στόχου αυτού, η Επιτροπή βασίζεται σε μια σειρά εργαλείων, τα οποία με την πάροδο των ετών έχουν αποδειχθεί κατάλληλα για τον επιδιωκόμενο σκοπό.

Το σύστημα διακυβέρνησης και η αλυσίδα λογοδοσίας της Επιτροπής είναι προσαρμοσμένα στη μοναδική δομή και στον ρόλο της. Το Σώμα των Επιτρόπων αναλαμβάνει την πολιτική ευθύνη για τη διαχείριση του προϋπολογισμού της ΕΕ. Αναθέτει την καθημερινή επιχειρησιακή διαχείριση στους 51 κύριους διατάκτες ⁽¹⁸⁾, οι οποίοι διαχειρίζονται και καθοδηγούν τις υπηρεσίες τους και είναι υπόλογοι για το μερίδιο του προϋπολογισμού της ΕΕ που εκτελείται στην υπηρεσία τους. Οι ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων τους περιέχουν δήλωση αξιοπιστίας σχετικά με τη χρήση των πόρων που τους διατίθενται, για την οποία μπορούν να διατυπώσουν επιφυλάξεις σε περίπτωση αδυναμιών.

Το πλαίσιο του εσωτερικού ελέγχου της Επιτροπής αποτελεί ουσιαστική εγγύηση για τις δραστηριότητες της Επιτροπής. Αυτό ισχύει κυρίως στο πλαίσιο της πανδημίας και των επακόλουθων μέτρων αντιμετώπισης. Το 2021 η Επιτροπή συνέχισε να παρακολουθεί στενά τους κινδύνους που απορρέουν από την πανδημία, και τον αποτελεσματικό μετριασμό τους. Η στρατηγική της Επιτροπής για την καταπολέμηση της απάτης συνέχισε να διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην πρόληψη της πιθανής κατάχρησης κονδυλίων της ΕΕ.

Το 2021 οι αρμόδιες υπηρεσίες έδωσαν ιδιαίτερη έμφαση στην προσαρμογή των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου τους στις ανάγκες του NextGenerationEU, είτε μέσω της θέσπισης πολιτικής υψηλού επιπέδου για τους κινδύνους και τη συμμόρφωση για τις δανειοληπτικές και δανειοδοτικές δραστηριότητες είτε μέσω του σχεδιασμού ειδικών στρατηγικών λογιστικών και άλλων ελέγχων για τις δαπάνες στο πλαίσιο του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας.

Στο πλαίσιο του εσωτερικού ελέγχου της, η Επιτροπή βασίζεται σε πολυετείς και διαφοροποιημένες ανά κίνδυνο στρατηγικές ελέγχου για την πρόληψη, τον εντοπισμό και τη διόρθωση σφαλμάτων και αδυναμιών στα συστήματα ελέγχου. Τα προγράμματα δαπανών της ΕΕ είναι πολυετή από τον σχεδιασμό τους, όπως και οι σχετικές στρατηγικές ελέγχου. Αυτό σημαίνει ότι ο εντοπισμός και η διόρθωση σφαλμάτων μπορούν να πραγματοποιηθούν ανά πάσα στιγμή, έως το κλείσιμο στο τέλος του κύκλου ζωής ενός προγράμματος. Πέραν αυτού, οι στρατηγικές ελέγχου είναι προσαρμοσμένες στους διάφορους τρόπους διαχείρισης, τους εμπλεκόμενους παράγοντες, τους τομείς πολιτικής και/ή στις μεθόδους χρηματοδότησης, καθώς και στους σχετικούς κινδύνους που συνεπάγονται. Αυτή η διαφοροποίηση των στρατηγικών ελέγχου είναι αναγκαία ώστε να διασφαλίζεται η οικονομική αποδοτικότητά τους, δηλαδή ότι επιτυγχάνουν τη σωστή ισορροπία μεταξύ χαμηλού επιπέδου σφαλμάτων (αποτελεσματικότητα), ταχείων πληρωμών (αποδοτικότητα) και εύλογου κόστους (οικονομία).

Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη διενεργούν εκατοντάδες χιλιάδες ελέγχους κάθε έτος. Η Επιτροπή διασφαλίζει την αξιοπιστία τους από τη βάση προς την κορυφή και σε λεπτομερές επίπεδο, δηλαδή ανά πρόγραμμα ή άλλο σχετικό τμήμα των δαπανών. Με τον τρόπο αυτόν, παρέχεται στην Επιτροπή η δυνατότητα να εντοπίζει αδυναμίες και σφάλματα, να προσδιορίζει τα βαθύτερα αίτια των συστημικών σφαλμάτων, να λαμβάνει στοχευμένα διορθωτικά μέτρα και να εξασφαλίζει ότι τυχόν

⁽¹⁸⁾ Ο όρος «κύριοι διατάκτες» καλύπτει τους γενικούς διευθυντές των υπηρεσιών της Επιτροπής, τους προϊσταμένους εκτελεστικών οργανισμών, των γραφείων, των υπηρεσιών, των ειδικών ομάδων κ.λπ. Το άρθρο 74 παράγραφος 1 του δημοσιονομικού κανονισμού ορίζει ότι: «Ο διατάκτης είναι υπεύθυνος στα σχετικά θεσμικά όργανα της Ένωσης για την εκτέλεση των εσόδων και των δαπανών σύμφωνα με τις αρχές της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, μεταξύ άλλων μέσω της διασφάλισης της υποβολής εκθέσεων σχετικά με τις επιδόσεις, και για τη διασφάλιση της νομιμότητας, της κανονικότητας και της ίσης μεταχείρισης των αποδεκτών».

διδάγματα που έχουν αντληθεί συνεκτιμώνται στον σχεδιασμό μελλοντικών χρηματοδοτικών προγραμμάτων.

Στον τομέα της γεωργίας:

Τα κράτη μέλη διενήργησαν περισσότερους από **900 000** ελέγχους και η Επιτροπή 97 λογιστικούς ελέγχους.

Στον τομέα της συνοχής:

Η Επιτροπή εξέτασε τις ετήσιες εκθέσεις και γνώμες για **416** προγράμματα και διεξήγαγε **61** λογιστικούς ελέγχους.

Τα αποτελέσματα του ελέγχου της Επιτροπής επιβεβαιώνουν την ορθή διαχείριση του προϋπολογισμού της ΕΕ

Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη λαμβάνουν μέτρα για την πρόληψη και τη διόρθωση των αδυναμιών και των σφαλμάτων. Οι βασικοί προληπτικοί μηχανισμοί της Επιτροπής συνίστανται σε εκ των προτέρων ελέγχους και λογιστικούς ελέγχους (βλ. παράρτημα 5 στον τόμο III), συμπεριλαμβανομένων των ελέγχων των συστημάτων για τον εντοπισμό αδυναμιών στα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου των εκτελεστικών εταιρών. Στο πλαίσιο της επιμερισμένης διαχείρισης, οι αρχές των κρατών μελών διενεργούν επίσης επαληθεύσεις και ελέγχους. Σε περιπτώσεις στις οποίες οι προληπτικοί μηχανισμοί δεν ήταν αποτελεσματικοί, τα σφάλματα που επηρεάζουν τις δαπάνες της ΕΕ εντοπίζονται και διορθώνονται από τα κράτη μέλη και την Επιτροπή μετά τις πληρωμές της Επιτροπής.

Οι έλεγχοι και τα μέτρα ελέγχου της Επιτροπής είναι αποτελεσματικά.

Ως συνέπεια των λογιστικών και άλλων ελέγχων της, το 2021 η Επιτροπή εφάρμοσε προληπτικά και διορθωτικά μέτρα ποσού 1 063 εκατ. EUR, εκ των οποίων 298 εκατ. EUR αντιστοιχούν στα προληπτικά μέτρα, ενώ τα διορθωτικά μέτρα που εφαρμόστηκαν πρόσθεσαν έως και 765 εκατ. EUR. Με τον τρόπο αυτόν, το σωρευτικό ποσό των προληπτικών και διορθωτικών μέτρων που εφαρμόστηκαν από το 2017 έως το 2021 ανέρχεται σε 26 δισ. EUR. Επιπλέον, το 2021 τα ίδια τα κράτη μέλη εφάρμοσαν προληπτικά και διορθωτικά μέτρα συνολικού ύψους 4 557 εκατ. EUR, εν μέρει με βάση του ελέγχους της Επιτροπής.

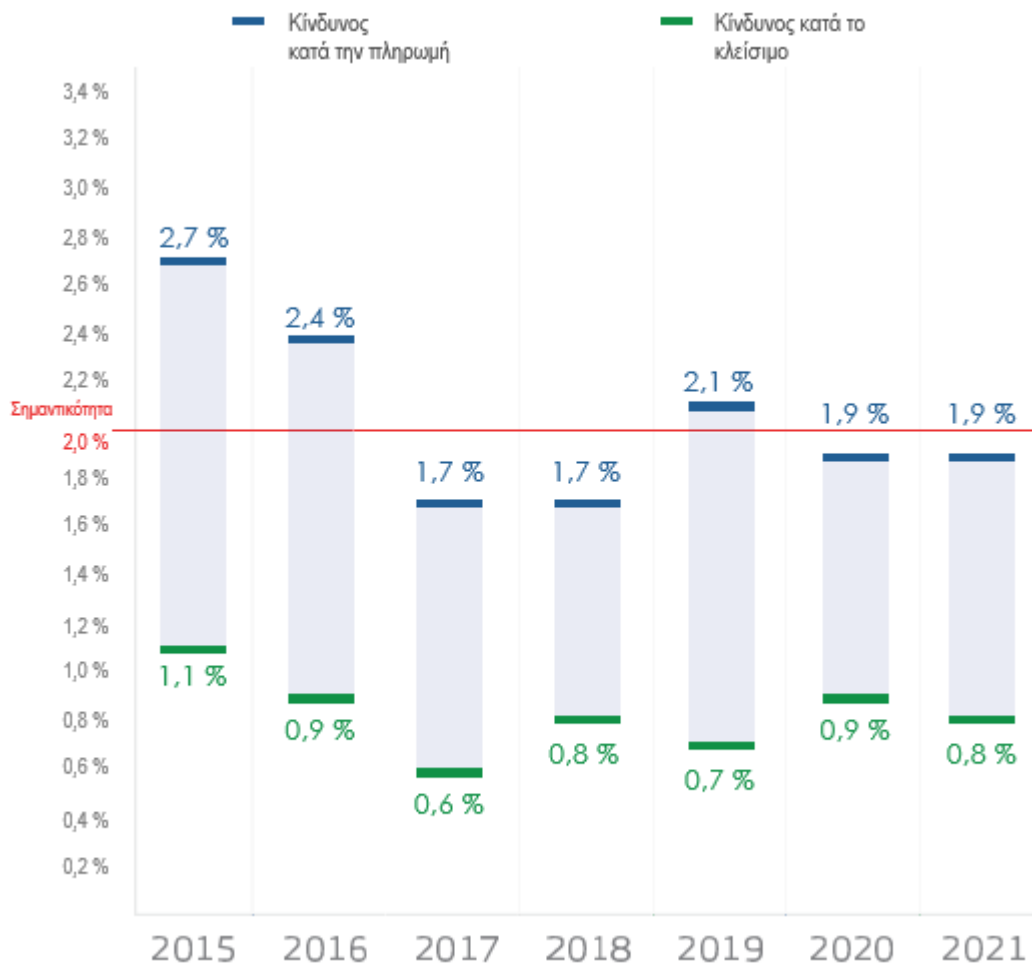
Συνολικά, το επισφαλές ποσό κατά την πληρωμή είναι χαμηλότερο από το όριο σημαντικότητας του 2 %. Η Επιτροπή εκτιμά ότι, μετά τους προληπτικούς ελέγχους της, το εναπομένον επίπεδο σφάλματος —δηλαδή ο κίνδυνος κατά την πληρωμή— είναι 1,9 % ⁽¹⁹⁾. Το αποτέλεσμα αυτό είναι παρόμοιο με εκείνο του 2020. Δεδομένου του πολυετούς χαρακτήρα των χρηματοδοτικών προγραμμάτων, η Επιτροπή καταβάλλει σημαντικές προσπάθειες για τη διενέργεια ελέγχων μετά τις πληρωμές και την πραγματοποίηση διορθώσεων έως το κλείσιμο των προγραμμάτων. Οι προσπάθειες αυτές αντικατοπτρίζονται στο εκτιμώμενο επισφαλές ποσό κατά το κλείσιμο ⁽²⁰⁾, το οποίο αντιστοιχεί στο επισφαλές ποσό κατά την πληρωμή μείον τις μελλοντικές προβλέψεις διορθώσεων της Επιτροπής.

Για το 2021 το επισφαλές ποσό κατά το κλείσιμο εκτιμάται σε 0,8 %. Δεδομένου ότι το ποσοστό αυτό είναι πολύ χαμηλότερο από το όριο του 2 %, που χρησιμοποιείται επίσης από το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, η Επιτροπή θεωρεί ότι ο προϋπολογισμός στο σύνολό του προστατεύεται αποτελεσματικά. Αυτό επιβεβαιώνεται από τη γνώμη του εσωτερικού ελεγκτή ⁽²¹⁾.

⁽¹⁹⁾ Το αποτέλεσμα αυτό δεν περιλαμβάνει τις δαπάνες στο πλαίσιο του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, για τις οποίες τα αποτελέσματα του ελέγχου δημοσιοποιούνται χωριστά βάσει ποιοτικής αξιολόγησης.

⁽²⁰⁾ Στην περίπτωση της κοινής γεωργικής πολιτικής, χρησιμοποιείται αντ' αυτού ο όρος «εκτιμώμενο τελικό διακυβευόμενο ποσό» για να αντικατοπτρίζει καλύτερα το ότι δεν υπάρχει καθορισμένο σημείο κλεισίματος για τα μέτρα του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Εγγυήσεων.

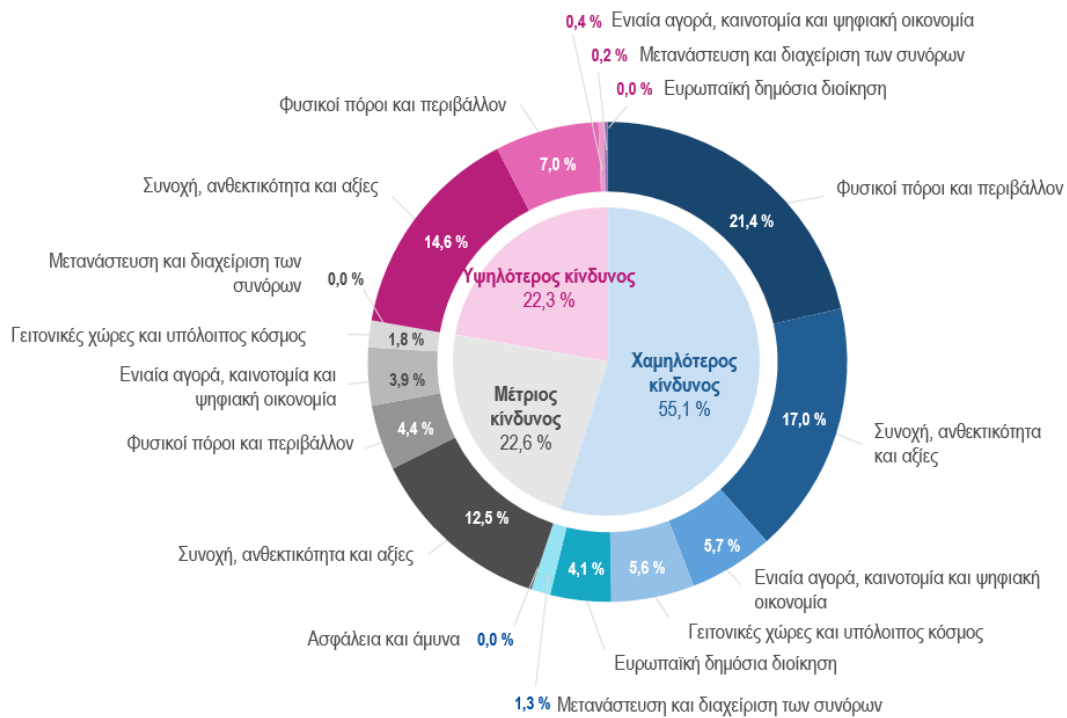
⁽²¹⁾ Βλ. παράρτημα 2, τμήμα 3.2, «Εργασίες της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου και συνολική γνώμη».

Κίνδυνος κατά την πληρωμή και κατά το κλείσιμο για την Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά την περίοδο 2015-2021.

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ετήσιες εκθέσεις για τη διαχείριση και τις επιδόσεις του προϋπολογισμού της ΕΕ κατά την περίοδο 2015-2021.

Παρά αυτό το συνολικά καλό αποτέλεσμα, η Επιτροπή προσδιορίζει ποια προγράμματα παρουσιάζουν υψηλότερο κίνδυνο, ώστε να μπορεί να εστιάσει τη δράση της όπου έχει μεγαλύτερη σημασία. Χάρη στη λεπτομερή ανάλυσή της, η Επιτροπή διαθέτει αξιόπιστα στοιχεία σχετικά με το διαφοροποιημένο επίπεδο κινδύνων για τις δαπάνες της ΕΕ. Με βάση το επισφαλές ποσό κατά την πληρωμή, οι δαπάνες κατανομούνται σε τμήματα χαμηλότερου (κάτω του 1,9 %), μέτριου (μεταξύ 1,9 % και 2,5 %) και υψηλότερου κινδύνου (άνω του 2,5 %). Όσον αφορά τους φυσικούς πόρους και τη συνοχή, η ανάλυση αυτή πραγματοποιείται σε επίπεδο επιμέρους οργανισμών πληρωμών και προγραμμάτων στα κράτη μέλη, κάτι που επιτρέπει να καταδειχθεί ότι η κατάσταση διαφοροποιείται ανά πρόγραμμα. Με τον τρόπο αυτόν, η Επιτροπή μπορεί επίσης να αντιμετωπίσει συγκεκριμένες αδυναμίες, ακόμη και για πολιτικές οι οποίες, εάν ληφθούν υπόψη σε παγκόσμιο επίπεδο, είναι χαμηλού κινδύνου, όπως η κοινή γεωργική πολιτική.

Η κατηγοριοποίηση των δαπανών από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε τμήματα υψηλότερου, μέτριου και χαμηλότερου κινδύνου, ως ποσοστών του συνολικού ποσού των σχετικών δαπανών για το 2021.

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Ειδικότερα, τα ακόλουθα συνεπάγονται δαπάνες υψηλότερου κινδύνου: ορισμένα προγράμματα για τα ταμεία της πολιτικής συνοχής που παρουσιάζουν σοβαρές ελλείψεις και/ή μέγιστα ποσοστά σφάλματος άνω του 2,5 %· τα προγράμματα των ταμείων της πολιτικής συνοχής και των οργανισμών πληρωμών για τις άμεσες ενισχύσεις που σχετίζονται με τη γεωργία, τα μέτρα στήριξης της αγοράς και την αγροτική ανάπτυξη που παρουσιάζουν επισφαλή ποσά κατά την πληρωμή άνω του 2,5 %· και δαπάνες που σχετίζονται με πολύπλοκες επιχορηγήσεις σε άλλα χρηματοδοτικά προγράμματα. Όταν το επίπεδο κινδύνου παραμένει υψηλό, το στοιχείο αυτό αναφέρεται με διαφανή τρόπο μέσω της διατύπωσης επιφυλάξεων. Για το 2021 υπάρχουν 16 επιφυλάξεις με συνολικό δημοσιονομικό αντίκτυπο ύψους 987 εκατ. EUR, ποσό που αντιστοιχεί σε λιγότερο από το 1 % των συνολικών δαπανών. Οι επιφυλάξεις αυτές αποτελούν βασικό στοιχείο της αλυσίδας λογοδοσίας. Περιγράφουν συνοπτικά τις προκλήσεις και τις αδυναμίες που προκύπτουν, καθώς και τα μέτρα που προβλέπονται για την αντιμετώπισή τους.

Εκτός από τις δημοσιονομικές διορθώσεις και τις ανακτήσεις, η Επιτροπή λαμβάνει μέτρα για την αντιμετώπιση αδυναμιών που οδηγούν σε μέτριους και υψηλότερους κινδύνους. Σε αυτές περιλαμβάνονται η επικοινωνία που απευθύνεται σε δικαιούχους που είναι πιο επιρρεπείς σε σφάλματα, η εκτενέστερη χρήση απλουστευμένων μορφών επιχορηγήσεων, η βελτίωση των ελέγχων και η ανάπτυξη των ικανοτήτων των εθνικών αρχών με ελλείψεις στα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου τους.

Ο μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας έχει εισέλθει στη φάση της υλοποίησης

Ο μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, ο οποίος θεσπίστηκε στις αρχές του 2021, αποτελεί ένα νέο μέσο βάσει επιδόσεων, έκτακτου και προσωρινού χαρακτήρα, στην υπηρεσία της ανάκαμψης της ΕΕ. Με συνολικό κονδύλιο 723,8 δισ. EUR (σε τρέχουσες τιμές) — 338 δισ. EUR σε επιχορηγήσεις και 385,8 δισ. EUR σε δάνεια— σκοπός του είναι ο μετριασμός των κοινωνικών και οικονομικών επιπτώσεων της πανδημίας COVID-19 και η προώθηση της μακροχρόνιας ανάκαμψης που θα περιλαμβάνει την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση. Τα κράτη μέλη είναι οι δικαιούχοι των κονδυλίων, τα οποία εκταμιεύονται με γνώμονα την επίτευξη προκαθορισμένων οροσήμων και στόχων.

Το 2021 είκοσι δύο σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας αξιολογήθηκαν θετικά από την Επιτροπή και εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο. Τα εν λόγω σχέδια αντιπροσωπεύουν συνολική χρηματοδότηση ύψους 291 δισ. EUR σε μη επιστρεπτέα χρηματοδότηση και 154 δισ. EUR σε δάνεια. Τα εν λόγω 22 σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας περιλαμβάνουν συνολικά πάνω από 3 700 μέτρα (εκ των οποίων περίπου το ένα τρίτο είναι μεταρρυθμίσεις και τα δύο τρίτα επενδύσεις), μαζί με πάνω από 5 100 ορόσημα και στόχους που πρέπει να επιτευχθούν έως το 2026.

Η χρηματοδότηση εκταμιεύεται σε πολλές δόσεις μετά την επίτευξη των οροσήμων και των στόχων για τους οποίους έχουν δεσμευθεί τα κράτη μέλη. Το 2021 η Επιτροπή εκταμίευσε 54 δισ. EUR σε πληρωμές προχρηματοδότησης προς 20 κράτη μέλη ⁽²²⁾, γεγονός που συνέβαλε στην εκκίνηση της εφαρμογής των επενδυτικών και μεταρρυθμιστικών μέτρων που περιγράφονται στα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας των κρατών μελών. Η Επιτροπή εκταμίευσε μια πρώτη πληρωμή για ορόσημα και στόχους ύψους 10 δισ. EUR στην Ισπανία πριν από το τέλος του 2021, αφού έλαβε το αίτημα πληρωμής τον Νοέμβριο του 2021.

Δεδομένου ότι ο μηχανισμός αποτελεί ένα μέσο βάσει επιδόσεων, η νομιμότητα και η κανονικότητα των πληρωμών που πραγματοποιεί η Επιτροπή εξαρτώνται από την πραγματική επίτευξη των οροσήμων και των στόχων. Τα κράτη μέλη είναι πρωτίστως υπεύθυνα για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένου του ελέγχου της συμμόρφωσης με το εφαρμοστέο ενωσιακό και εθνικό δίκαιο. Για τον σκοπό αυτόν, θεσπίζουν κατάλληλα πλαίσια ελέγχου σε εθνικό επίπεδο, ιδίως με σκοπό την πρόληψη, τον εντοπισμό και τη διόρθωση της απάτης, της διαφθοράς και των συγκρούσεων συμφερόντων και την αποφυγή της διπλής χρηματοδότησης.

Ως εκ τούτου, οι έλεγχοι της Επιτροπής επικεντρώνονται στην ικανοποιητική επίτευξη των οροσήμων και των στόχων που έχουν συμφωνηθεί. Για τη διασφάλιση της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, η Επιτροπή βασίζεται στους ελέγχους των κρατών μελών και τους συμπληρώνει, εφόσον απαιτείται, στα επόμενα τρία στάδια.

- Κατά την αξιολόγηση των σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, η Επιτροπή αξιολογεί τα συστήματα ελέγχου των κρατών μελών και καλεί τα κράτη μέλη να συμπεριλάβουν στα σχέδια πρόσθετα ορόσημα για την αντιμετώπιση των αδυναμιών που εντοπίζονται πριν από την πρώτη πληρωμή.
- Κατά την υλοποίηση του μηχανισμού, η Επιτροπή αξιολογεί αν έχουν επιτευχθεί σε ικανοποιητικό βαθμό τα ορόσημα και οι στόχοι και αν πληρούνται όλοι οι άλλοι όροι εκταμίευσης. Σε αντίθετη περίπτωση, οι πληρωμές αναστέλλονται ή μειώνονται αναλογικά. Η Επιτροπή ελέγχει επίσης τη λειτουργία των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου των κρατών μελών για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ, και ειδικότερα τα μέτρα για την πρόληψη, τον εντοπισμό και τη διόρθωση περιπτώσεων απάτης, διαφθοράς, συγκρούσεων συμφερόντων και διπλής χρηματοδότησης.

⁽²²⁾ Η Ιρλανδία δεν ζήτησε προχρηματοδότηση και η Φινλανδία έλαβε πληρωμή μόνο τον Ιανουάριο του 2022.

- Μετά τις εκταμιεύσεις, η Επιτροπή μπορεί να διενεργεί εκ των υστέρων λογιστικούς και άλλους ελέγχους ⁽²³⁾ για να ελέγχει την επίτευξη των οροσήμων και των στόχων. Η Επιτροπή μπορεί επίσης να διενεργεί ad hoc ελέγχους σε περίπτωση υπόνοιας σοβαρών παρατυπιών. Εάν κρίνεται σκόπιμο, η Επιτροπή θα ανακτά αναλογικά ποσά ή θα απαιτεί την πρόωρη εξόφληση των δανείων.

Για την εκτίμηση του επιπέδου κινδύνου που συνδέεται με τις πράξεις, η Επιτροπή προβαίνει σε ποιοτική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των λογιστικών και άλλων ελέγχων τόσο σε επίπεδο κρατών μελών όσο και σε επίπεδο Επιτροπής. Σε ένα πλαίσιο στο οποίο οι πληρωμές βασίζονται σε ποιοτική αξιολόγηση της εκπλήρωσης οροσήμων και στόχων και όταν τα εν λόγω ορόσημα και οι στόχοι είναι πολύ διαφορετικά, τα αποτελέσματα του ελέγχου δεν μπορούν να παρεκταθούν. Ως εκ τούτου, σε αντίθεση με άλλα χρηματοδοτικά προγράμματα, δεν μπορεί να προσδιοριστεί ένα σημαντικό ποσοστό σφάλματος βάσει στατιστικών μεθόδων.

Με βάση τη θετική αξιολόγηση των αποδεικτικών στοιχείων για την εκπλήρωση των οροσήμων της αίτησης πληρωμής, **ο κύριος διατάκτης βεβαίωσε ότι είχε εύλογες εγγυήσεις αξιοπιστίας** για τη νομιμότητα και κανονικότητα της ενιαίας πληρωμής που πραγματοποιήθηκε το 2021 στο πλαίσιο του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας.

Συμπέρασμα ως προς τη διαχείριση

Η Επιτροπή διασφαλίζει ότι ο προϋπολογισμός της ΕΕ εξυπηρετεί τους πολίτες. Χάρη στα αποτελεσματικά εργαλεία που διαθέτει και στην προορατική διαχείριση του προϋπολογισμού της ΕΕ, η Επιτροπή είχε τη δυνατότητα να υλοποιήσει τους στόχους πολιτικής της και να ανταποκριθεί σε πολλαπλές προκλήσεις. Η Επιτροπή έχει παράσχει στους δικαιούχους, τους εκτελεστικούς εταίρους και στα κράτη μέλη τον αναγκαίο βαθμό ευελιξίας, εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση και διατηρώντας κατάλληλο επίπεδο διασφάλισης όσον αφορά τη διαχείριση του προϋπολογισμού της ΕΕ.

Όλοι οι κύριοι διατάκτες παρείχαν εύλογες εγγυήσεις αξιοπιστίας, παρόλο που διατύπωσαν επιφυλάξεις, κατά περίπτωση. Οι ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων καταδεικνύουν ότι όλες οι υπηρεσίες της Επιτροπής εφαρμόζουν αυστηρό σύστημα εσωτερικού ελέγχου και παρέχουν αποδείξεις των προσπαθειών που καταβάλλονται για τη βελτίωση της οικονομικής αποδοτικότητας, την περαιτέρω απλούστευση των κανόνων και την επαρκή προστασία του προϋπολογισμού από απάτη, σφάλματα και παρατυπίες.

Με βάση τις δηλώσεις αξιοπιστίας και τις επιφυλάξεις που διατυπώνονται στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων, το Σώμα των Επιτρόπων, λαμβάνοντας υπόψη τη γνώμη του εσωτερικού ελεγκτή, εγκρίνει την παρούσα *Ετήσια έκθεση για τη διαχείριση και τις επιδόσεις για τον προϋπολογισμό της ΕΕ — Οικονομικό έτος 2021* και αναλαμβάνει τη συνολική πολιτική ευθύνη για τη διαχείριση του προϋπολογισμού της ΕΕ.

⁽²³⁾ Σύμφωνα με τη συμφωνία χρηματοδότησης, οι εκ των υστέρων έλεγχοι μπορούν να διενεργηθούν για διάστημα έως 5 ετών, αρχής γενομένης από την ημερομηνία μετά την υποβολή της τελευταίας πληρωμής.

Μελλοντικές εξελίξεις: προοπτικές για το 2022 και μετά

Στο πλαίσιο των συνεχιζόμενων τεράστιων προκλήσεων, η στενή συνεργασία με άλλα θεσμικά όργανα της ΕΕ και με τα κράτη μέλη εξακολουθεί να είναι απαραίτητη. Όπως συνέβη και στην πανδημία, η δραματική εξέλιξη των γεγονότων στην Ουκρανία καθιστά αναγκαία και δικαιολογημένη την ισχυρή και συντονισμένη αντίδραση σε επίπεδο ΕΕ ως απαραίτητο συμπλήρωμα του έργου των κρατών μελών.

Οι περιορισμοί του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου για την περίοδο 2021-2027 θα δημιουργήσουν προκλήσεις για την πλήρη ανταπόκριση της ΕΕ στην κατάσταση που διαμορφώθηκε μετά τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία. Η Επιτροπή δεσμεύεται να διασφαλίσει ότι κάθε ευρώ στον προϋπολογισμό της ΕΕ αξιοποιείται με τον μέγιστο δυνατό τρόπο, μεταξύ άλλων, με την ανακατανομή και τον επαναπροσδιορισμό των προτεραιοτήτων όταν προκύπτουν απρόβλεπτες προκλήσεις. Ωστόσο, υπάρχουν όρια στο τι μπορεί να επιτευχθεί στο πλαίσιο των περιορισμών του τρέχοντος πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου. Μεγάλο μέρος της ευελιξίας του προϋπολογισμού έχει ήδη χρησιμοποιηθεί για την αντιμετώπιση πολλαπλών κρίσεων, με αποτέλεσμα να υπάρχουν μικρότερα περιθώρια για την αντιμετώπιση μελλοντικών κρίσεων. Ως εκ τούτου, απαιτείται επείγοντως προβληματισμός σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο μπορεί να διασφαλιστεί ότι ο προϋπολογισμός της ΕΕ είναι εξοπλισμένος ώστε να ανταποκριθεί στις πολυάριθμες απαιτήσεις και προσδοκίες που του τίθενται σε αυτούς τους εξαιρετικά ταραχώδεις καιρούς.

Η Επιτροπή πρότεινε στοχευμένη αναθεώρηση του δημοσιονομικού κανονισμού⁽²⁴⁾.

Δεδομένου ότι οι αλλαγές που επέφερε η αναθεώρηση του 2018 απαιτούν χρόνο για να παραγάγουν πλήρως τα αποτελέσματά τους, η παρούσα πρόταση επικεντρώνεται στην εναρμόνιση με τον νέο μακροπρόθεσμο προϋπολογισμό, σε ορισμένες βελτιώσεις στη διαχείριση κρίσεων μετά τα διδάγματα που αντλήθηκαν κατά τη διάρκεια της κρίσης λόγω της νόσου COVID-19 και στην ενίσχυση της προστασίας των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ.

Η Επιτροπή τηρεί τη δέσμευσή της να συνεχίσει να παρέχει στα κράτη μέλη το ενιαίο εργαλείο εξόρυξης δεδομένων και βαθμολόγησης κινδύνου (Arachne). Στηρίζει τις αρχές του προγράμματος στον εντοπισμό των κινδύνων για τις δαπάνες, προσαρμόζοντας το εργαλείο που τέθηκε στη διάθεση των κρατών μελών στο πλαίσιο του προηγούμενου δημοσιονομικού πλαισίου. Η Επιτροπή θα συνεχίσει να παρέχει στήριξη στα κράτη μέλη, ώστε να καταστεί δυνατή η αποτελεσματική χρήση του. Κατά την υπό εξέλιξη αναθεώρηση του δημοσιονομικού κανονισμού, η Επιτροπή πρότεινε να ενισχυθεί η χρήση αυτού του εργαλείου εξόρυξης δεδομένων και βαθμολόγησης κινδύνου.

Στις 16 Φεβρουαρίου 2022 το Δικαστήριο επικύρωσε την εγκυρότητα του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2092 **περί γενικού καθεστώτος αιρεσιμότητας για την προστασία του προϋπολογισμού της Ένωσης**, την οποία είχαν αμφισβητήσει δύο κράτη μέλη, η Ουγγαρία και η Πολωνία. Τον Μάρτιο του 2022 η Επιτροπή εξέδωσε κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού. Μετά τις εργασίες που πραγματοποιήθηκαν σε όλη τη διάρκεια του 2021, η Επιτροπή απέστειλε μια πρώτη κοινοποίηση στην Ουγγαρία τον Απρίλιο του 2022 ως επόμενο βήμα στο πλαίσιο του γενικού καθεστώτος αιρεσιμότητας, ενεργοποιώντας τη διαδικασία που ενδέχεται να οδηγήσει στην επιβολή μέτρων κατά κράτους μέλους για παραβιάσεις των αρχών του κράτους δικαίου. Η Επιτροπή παρακολουθεί συνεχώς την κατάσταση σε όλα τα κράτη μέλη και θα κινεί τη διαδικασία βάσει του κανονισμού για την αιρεσιμότητα, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις.

⁽²⁴⁾ Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης (αναδιτύπωση) [COM(2022) 223].

Getting in touch with the EU

In person

All over the European Union there are hundreds of Europe Direct centres. You can find the address of the centre nearest you online (european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_en).

On the phone or in writing

Europe Direct is a service that answers your questions about the European Union. You can contact this service:

- by freephone: 00 800 6 7 8 9 10 11 (certain operators may charge for these calls),
- at the following standard number: +32 22999696,
- via the following form: european-union.europa.eu/contact-eu/write-us_en.

Finding information about the EU

Online

Information about the European Union in all the official languages of the EU is available on the Europa website (european-union.europa.eu).

EU publications

You can view or order EU publications at op.europa.eu/en/publications. Multiple copies of free publications can be obtained by contacting Europe Direct or your local documentation centre (european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_en).

EU law and related documents

For access to legal information from the EU, including all EU law since 1951 in all the official language versions, go to EUR-Lex (eur-lex.europa.eu).

EU open data

The portal data.europa.eu provides access to open datasets from the EU institutions, bodies and agencies. These can be downloaded and reused for free, for both commercial and non-commercial purposes. The portal also provides access to a wealth of datasets from European countries.

